

ಬುಧವಾರ, ೨೭ನೇ ಜನವರಿ, ೧೯೪೨

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ನವದೆಹಲಿಯ ಸಂವಿಧಾನ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗೆ ರಿಫಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ [ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಡಾ. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್] ಅವರು ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ನಿಲುವಳಿಯ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ-ಮುಂದುವರೆದು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾಬುಗಳಿವೆ.

೧. ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆ.

೨. ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರಿಂದ ಭಾತಾನ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ಬಗ್ಗೆ ನಿಲುವಳಿಯ ಪ್ರಸ್ತಾವ.

೩. ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ.

ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿರುವ ನಿಲುವಳಿಯ ಧೈಯೋದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಚರ್ಚೆ ಮೂರ್ಕಣಗೊಳಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತೇ. ಸದಸ್ಯರು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅದು ಸದನದ ಭಾವನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರು ಉತ್ತರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವರೋ, ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸಲೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಜಿ. ಶಾಂಡೇಶರ್ (ಪಿ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಬೆರಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) :

*[ನಿಲುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಂತರ ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜನವರಿ ೨೬ ರಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ದಿನ ಈ ನಿಲುವಳಿಯು ಭಾರತವನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಜನಪರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಹತ್ವದ ನಿಲುವಳಿ ಇದಾದುದರಿಂದ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನದಂದು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಾಯಃ ಕೆಲ ನಿರ್ಮಿಷಗಳವರೆಗೆ, ಅಂದು ಸಭೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳಿಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.]

ರಾಯ್ ಬಹಾದೂರ್ ಶಾಮನಂದನ ಸಹಾಯ (ಬಿಹಾರ್ : ಸಾಮಾನ್ಯ) :

ಸನ್ಯಾಸಿರೆ, ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲುವಳಿಗೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು, ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸದನದ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. (ಫೋಂಡಾನುಮೋದನೆ)

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ರಾಯ್ ಬಹಾದೂರ್ ಶಾಮನಂದನ ಸಹಾಯ, ನಿಲುವಳಿಗೆ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸದನದ ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತಾರೆ. ಸದನವು ಅನುಮತಿಸಿದೆ ಎಂದೇಣಿಸಲೆ?

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಹೌದು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಆ ಎರಡು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಮೇದುರು ಕೇವಲ

ಪ್ರಥಾನ ನಿಲುವಳಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಬೇರಾವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಖಾಂಡೇಕರ್ ಅವರು, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಲಿಟರಂಡು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅಂದು ಭಾನುವಾರ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಜಿ. ಖಾಂಡೇಕರ್ : ಸಭೆಯ ಅಧಿವೇಶನ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ನಿಲುವಳಿ. ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನದಂದು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಲಿಟರಂಡು ಭಾನುವಾರ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ನಿಮಿಷಗಳವರೆಗೆ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸಿ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸೋಣ. ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕೆ ಬೇಡವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಸದಸ್ಯರು : ಇವತ್ತು,

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಶಿಂ ದಿನಾಂಕವೇ ಲ್ಯಾ ಆಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ... ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೇಹರು.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರ್ ಲಾಲ್ ನೇಹರು (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ; ಸಾಮಾನ್ಯ): *ಸನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ಆರು ವಾರಗಳು ಕಳೆದಿದೆ. ನಿಲುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಚ್ಚೆ ನಡೆದು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳ ಒಳಗೆ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಅಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ; ನಂತರ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡಿ, ನಿಲುವಳಿಯ ಅಂಗೀಕಾರವನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದೆಂದು ಸದನ ತೀವ್ರಾನಿಸಿತು. ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದು ಪ್ರಾಯಿಃಃ ನನ್ನಂತೆ ಇತರಿಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ತೀವ್ರಾನ ಯುಕ್ತವೂ, ನಾಯಬಧ್ಯವೂ ಹೌದೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಸಂಶಯ ಪಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದೇಯೋಳಗಣ ಕಾತರ, ಅಸಹನ, ನಿಲುವಳಿಯ ಅಂಗೀಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಕೇವಲ ಸಾಂಕೇತಿಕ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿರುವ ಅತ್ಯಾನ್ಯತ ದ್ಯೇಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇತ್ತು. ಇತರರೂಡನೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವ ಉತ್ತರಿ ಹಂಬಲ ನಮ್ಮದು. ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೋಪಲಕ್ಷ ಭಾರತೀಯರೂಡನೆ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿವ ಆಸೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ, ಬಹಳಷ್ಟೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ನೀಡಿ, ಸದಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿಸಿದು ಸರಿಯಿ. ಎಲ್ಲ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು, ವಿಶೇಷತಃ ಡಾ. ಜಯಕರ್ ಅವರ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಹಿಂದಣ ಆಶಯ ಮುಂದೂಡಿಕೆ. ಡಾ. ಜಯಕರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆಭಾರಿ. ಇತರರು, ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆದುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಿಲುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಂಶ್ಯ ಮೂವತ್ತು, ನಲವತ್ತು ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿರಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲರೂ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವರು, ಕೆಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೇಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಹೊಟ್ಟಿಂತರ ಜನರ ಸರ್ವಾನುಮತಕ್ಕ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಎಲ್ಲರೂ ನಿಲುವಳಿಯ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ; ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನಿಲುವಳಿಯ ಕೆಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಯಾ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತು ಕೊಡುವವರು ಇರಬಹುದು. ಭಾರತದ ಹೊಟ್ಟಿಂತರ ಜನರ ಆಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ತಲುಪುವುದು ನಿಲುವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ಶಿಕ್ಷಣವಾದ, ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇರಿಸಿ, ನಿಲುವಳಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲಗೊಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚೆನೂ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡಿ, ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳತ್ತ ತಮ್ಮ ಗಮನ ಸೇಳಿಯಲು

ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಾಗದ ನಮ್ಮ ಸಹೋದರರು, ಬರುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಹೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು, ನಿಲುವಳಿಯ ಮುಂದೂಡಿಕೆಯ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿಂದು. ಅವರಿಗೆ, ವಿಷಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಇಡೀ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ, ಅವರಿನ್ನೂ ಬರಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನನಗೆ ವಿಷಾದ ತಂದಿದೆ. ಹನೇ ಆಗಲಿ, ನಾನು ಈಗಾಗಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಅವರಿಗಾಗಿ ಭಾಗಿಲು ತೆರೆದೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಕೊನೆಯ ಕ್ಷಣಿದವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಗತವಿದೆ. ಸಭೆಗೆ ಆಗಮಿಸುವ ಹಕ್ಕಿರುವ ಅವರಿಗೂ ಮತ್ತಿತರಿಗೂ, ನಾವು ಎಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿರುವಂತೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿತಗೊಳಿಸಲಾಗದೆಂಬುದೂ ಅಷ್ಟೆ ಸ್ವಷ್ಟ ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ; ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿ, ಸಮಾಖ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಭೆಗೆ ಗೈರುಹಾಜರಾದವರು, ಬರಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ಗೈರುಹಾಜರಾದವರಿಗೆ, ಸಭೆಗೆ ಆಗಮಿಸಲು ತೊಡಕಾಗದಿರುವಂತೆ, ಇತರ ಕೆಲ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಮುಂದೂಡುವುದರ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲವರು, ನಿಲುವಳಿಗೆ ಸಮೃತಿ ಸೂಚಿಸುವುದರ ನಡುವೆಯೂ, ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾಂತು. ನನಗೆ ಆ ಸಲಹೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭಾತಿ ಇದೆ. ಆದರೂ, ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿಬಗೆ, ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಏನಾ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆರು ವಾರಗಳವರೆಗೆ ಕಾದಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ನಾವು ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಯತ್ತಲೇ ಒಂದು ಯುಗಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಕಾರ್ಯಬೇಕು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಆ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳಿದ್ದಾರ್ದರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳಿಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದಾರ್ದರೆ. ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾಯಿತು, ಇನ್ನಾಗದು, ಸಭೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ನಡೆಯನ್ನು, ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು; ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಭೆ ಸಮಾರ್ಪಣೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಕೇವಲ ನಿಲುವಳಿಗಳ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನೆನಂತಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ನಾವು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯೊಂದೆ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬುನಾದಿಯಷ್ಟೆ.

ಈ ಸಭೆಯ ಹೊದಲ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದರೆ, ಭಾರತವನ್ನು ಸಂವಿಧಾನವೋಂದರ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು; ಹಾಂತರಿಗೆ ಕೂಳು ಕಾಣಿಸುವುದು; ಜನರ ಬೆಲ್ಲೆ ಮೈ ಮುಖ್ಯವುದು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನಿಗೂ ಶಕ್ತಿನುಸಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಇದೊಂದು ಮಹತ್ತರ ಕರ್ತವ್ಯ ಭಾರತವನ್ನು ನೋಡಿ, ಇಂದು ಹೇಗಿದೆ. ನಾವು ಹತಾಶರಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತಲ್ಲಿ ಕೂರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ನೆಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಕೋಮು ಗಲಭೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ, ಘರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ವಾದ ವಿವಾದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿದೆ. ದುರದ್ವಷ್ಟವಶಾತ್ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಡಜನತೆ ಮತ್ತು ಹಸಿವಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕುವುದು, ಭಾರತ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ನಾವು ತಿರುಗಿದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಮಗೆ ಎಡತಾಹುವುದು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಬಗೆಹರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಲಿಖಿತ ಸಂವಿಧಾನಗಳು ನಿಷ್ಪಯೋಜಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಯಾರಾದರೂ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ, ಕಾರ್ಯಲೇಂದು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾದೀತು?

ಒಂದೆಡೆಯಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ, ನಿಲುವಳಿಯ ಕೆಲ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುತ್ತಿರುವ ರಾಜಮಹಾರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಪಥ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜರ ಹಕ್ಕು ಅಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ ತಾಕಲಾಟವೇ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಅರಸರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಗೈರುಹಾಜರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಕುರಿತ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮುಂದೂಡುವಂತಹ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಅವರು

ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ವಾಸ್ತವ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಕಾಯ್ದವಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯಂತೆ, ಸಂವಿಧಾನ ಸಚ್ಯಾಯ ಕೊನೆಯ ಅಧಿಕೇಶನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮೂರ್ಖಗೊಳಿಸಲಾಗದು. ಇದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಅವರು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಆಶಯವಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಮೊದಲೆ ಆಗಮಿಸುವಂತೆ ಆಹಾರನಿಸಿದೆವು. ಅವರು ಬರುವುದಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸುಸ್ವಾಗತ. ಅವರನ್ನು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಿ ತಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಳುಕೆನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಅವರ ಪಾಲಿನದು. ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ನೀವು ಸಮಿತಿಯೋಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದಿರಿ. ನಮಗೆ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆತಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅವರನ್ನು ಕಾಣಲು ಕಾತುರರಾಗಿದೆವು. ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಾವು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟ ಪದುತ್ತೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ಮುಂದಿನ ವಾಕ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

“ಸಾರ್ಥಕೋಮಣ್ಣ ಜನತೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಉಳಿಯತ್ತದೆ.”

ಅಧಾರತ್, ಅಂತಿಮ ತೀವ್ರಾನ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರ್ದು. ಇದನ್ನು ಅವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಕೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅಜ್ಞಾನಿಗೊಳಿಸುವಂತಹುದು. ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರು, ತಮ್ಮ ಭೂಮೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಅಜ್ಞರಿ ಎನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ಮಾನವನಿಗೆ ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭುತ್ವವು ದ್ವೇವದತ್ತ ಹಕ್ಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ತಾನೆ, ಒಂದು ಕ್ಷಣಿ ನಂಬಲು ಸಾಧ್ಯ? ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಜೆಯೋ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತರ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ ಪ್ರಜೆಯೋ ಭಾರತೀಯನಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೇಗೆ ಹೋರಿಯಾನಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೂರಾರು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂಕುರಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂತುಹೋದ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುವುದು ಕಳಂಕಕಾರಿ. ಆದರೂ ನಾನು ವಿನಿತನಾಗಿ ಅವರನ್ನು, ಅಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವದಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ತಪ್ಪಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ತಾವೇ ಕುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಈ ಸಭೆ ತನ್ನ ಬುನಾದಿಯನ್ನೇ, ಅಲುಗಾಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ಸಂವಿಧಾನದ ತಳಹದಿಯೇ ಅಲ್ಲಾಡುವುದು ಏಂಡಿತ.

ನಾವು ಒಂದು ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರರೆಂಬುದು ನಿಲುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಘೋಷಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಳಬಹುದು. ಅಂತಹ ಗಣರಾಜ್ಯ ವಿಶ್ವದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಏತರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಲ್ಲುದು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು?

ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರರೆಂಬುದು ನಿಲುವಳಿಯ ಸಾರಾಂಶ. ಈಗಷ್ಟೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಬೇರಾವ ಗುಂಪಿನೊಡನೆಯೂ ನಾವು ಜೊತೆಗೊಡಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಜಗತ್ತು ಬಿದಲಾಗಿದೆ. ಪದಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಸಂಶಯವನ್ನೂ ಅಪಾಯವನ್ನೂ ನೀಗಿಸುವ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರುವುದೊಂದೆ, ಎಂಬುದು ಕಿಂಚಿತ್ ಆಲೋಚನಾ ಶಕ್ತಿಯಿಳ್ಳ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೇ ತಳೆಯಬಹುದಾದ ನಿರ್ಧಾರವಷ್ಟೆ. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಕುಗಳಿವೆ. ಅದರ ಮುಂದೆ ಸಾವಿರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಬಹಳಷ್ಟೆ ಸಂಶಯಗಳು ಎದ್ದು ಹೋರುತ್ತಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ದೂರ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉಳಿಯವ ಆಲೋಚನೆ ನಮಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನಾಗಲೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ,

ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರದೊಡನೆ, ಕಾರ್ಯೋನ್‌ನ್ಯಾಲಿರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಅಥವಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇನೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಹಾಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ನಾವು ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಿರ್ದೇವೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಜಗತ್‌ಗಳನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸೈರ್‌ಹಾಸ್ತವನ್ನು ಅನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮುಂದೆ ಚಾಚುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಆ ಗಳಿಗೆನ್ನ, ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರಬಾರದು.

ಇದು ಕಾದಾಟದ ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲ. ಜಗತ್‌ನಿನ ಮುಂದೆ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನಿಡುವುದಷ್ಟೆ ಅದರಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಸಾರ್ಥಕವುದುದಾದರೆ, ನಾವು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲು ಹಿಂತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ, ಇದೊಂದು ಸೌಹಾದರ್ಯತವಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ನಿಲುವಳಿ. ಇದು ಭಾರತದ ಜನತೆ, ಅವರು ಯಾವ ಹೋಮು ಅಥವಾ ಮತಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿ. ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಜಗತ್‌ನಿನ ವಿಭಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಲುವಳಿ. ಇದು ಎಲ್ಲರೂ ದಿನನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೀವು ಇದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಿರೇಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಬರಲಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನದಂದೆ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವುದು ಲೇಸಂದು ಗೆಳೆಯರೊಬ್ಬರು ಸಲಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು, ಸೂಕ್ತವೇಸುವ, ಉಚಿತವೇಸುವ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಒಂದು ಕ್ಷಣಿವಾದರೂ ಮುಂದೂಡುವುದು ಸಾಧುವೆ ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಕ್ಷಣಿಪೂ ಮುಂದೂಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಾವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ವಿನೂತನ ಮಾದರಿಯದು; ಆಕೃತಿಯೂ ನೂತನ. ಆದರೆ ನಾನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಇದರ ಹಿಂದೆ, ವಿಶ್ವವಿಶ್ವಾತೆ “ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ” ಮತ್ತು “ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೋಲಿಗಿ” ನಿಲುವಳಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ನಿಲುವಳಿಗಳು, ಹೋಷಣೆಗಳು, ಶಪಥಗಳ ಸುದೀರ್ಘ ಜಾಡಿದೆ. ನಾವು ಆಗಿಂದಾಗೆ ತೊಟ್ಟ ಶಪಥಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಬೇಕು; ಇದು ಸಕಾಲ. ತೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಾರಗೊಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಈ ಪ್ರತೀಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ತಾವು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತೊಟ್ಟ ಶಪಥವನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವಂತೆ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಕರಾಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿರೇಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎದುರುಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಎದುರುಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದೇವೆ. ವಿವಿಧ ಗುಂಪುಗಳ, ಹೋಮುಗಳ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಜನರು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಿಧ್ಯಮಾಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ನೇನೆಟಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಾದುದಿಷ್ಟೆ; ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನದ ಮುನ್ದುದಿನ, ಇಂತಹ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ತಲೆಯೊಡ್ಡಬಾರದು. ಭಾರತ ನೆಲ ಕಷ್ಟದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅಧಃಪತನದ ಹಾದಿ ತುಳಿದಂತೆ, ಭಾರತ ಉಚ್ಛಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತೇರಿದಂತೆ, ಭಾರತ ಜೀವಂತವಿದ್ದರೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳು, ಹೋಮುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ನಾವು ಜೀವಂತ ಇರುತ್ತೇವೆ.*

ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡಿ ನಾನು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.*
ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ,

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಬೃಹತ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ, ಆರು ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ಸದವಕಾಶ ನನ್ನ ಪಾಲಿನದಾಯು. ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಫುನತೆ ಮತ್ತು ಶದ್ದೆ ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ನಾನು

ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದು, ಕೇವಲ ಒಂದು ಪದಬಂಧವಲ್ಲ. ಪದಗಳು, ಮತ್ತವು ರೂಪಿಸಿದ ನಿಲುವಳಿಗಿಂತ, ಅತೀತವಾದುದು ಒಂದಿತ್ತು. ಅವು ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಆಳವನ್ನು ಅಭಿವೃಕ್ಷಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದು ಸಹಳೀಕೃತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾತನೆಯನ್ನೂ, ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂದು ನಾನಿಲ್ಲಿ ನಿಂದಂತೆ, ಗತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಮುಡುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿದ್ದವು. ಭವಿಷ್ಯವೂ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಅನುಭವ ಹೇದ್ದವಾಯಿತು. ಪರಮಾನಂದ ಕೂರಸಿಯ ಮೋನೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನಾನು ಈ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಳ್ಳಿ ಕೋಟ್ಟಂತರ ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿತು. ನಾವು ಯುಗಾಂತ್ಯದತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ನಾನಗನಿಸಿತು. ನಮ್ಮ ಸಹನೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಖಚಿತವಾಗೆ ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲೆಂದು ಹರಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ನಾವು ಭವಿಷ್ಯದ ವಾರಸುದಾರರು. ಅದು ಜೀವ ತೆಳೆಯ ನಮ್ಮತ್ವ ಅಡಿ ಇಟ್ಟಂತೆ ಅನುಭವವಾಯಿತು. ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ನಿಂತಂತಾಯಿತು. ಭವಿಷ್ಯದ ನ್ಯಾಸಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗುವ ಹೋಕೆ ಗುರುತರವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನತೆಯ ವಾರಸುದಾರರಾಗುವುದೂ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಹೋಕೆಯೇ. ಮಹತ್ವಾದ ಪ್ರಾಚೀನತೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಹಾನ್ ಭವಿಷ್ಯದ ನಡುವೆ ನಿಂತ ಆ ಗುರುತರ ಕ್ಷಣಿ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಭೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಘನತೆಯ ಭಾಪು ಮೂಡಿಸಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು, ಅಂದು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದು, ಒಂದೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಅಂಗಿಕೃತವಾಗಿ, ಕೂಡಲೇ ನಾವು ಕಾರ್ಯತಾತ್ಮಕರಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ, ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಸಭೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆಗಾಗಿ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ತಳೆಯಿತು. ನಾನು ಕಂಚಿತ್ ನಿರಾಶಾನಾದನೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಮನ್ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಕಾರೆತೆಯಿಂದ ತಾಳ್ಳಿಗೆಟ್ಟಿದೆ. ನಡುಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಕಾಡಿತು. ನಿಲುವಳಿಯ ಧೇಯೋದ್ದೇಶಗಳ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿಯೂ, ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದು ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪ್ರಾರಂಭ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏಳಂಬ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿ ಆಗಿಂದಾಗೆ ಮುಂದೂಡಲ್ಪಡುವುದೆಂತಲೇ ಅದರ ಅರ್ಥ? ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಈ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ, ಸಭೆ ತನ್ನ ವಿವೇಕ ಮೆರೆದಿದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆ ನಿರ್ಧಾರ ಸರಿಯಾದುದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಎರಡೂ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಡ್ದೇವೆ; ಒಂದು ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟಲು ಇರುವ ತುರ್ತು. ಇನ್ನೊಂದಿಂದರೆ ನಾವು, ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ತಲುಪಬೇಕೆಂಬುದು; ನಾನು ಗೌರವಪೂರ್ವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸಭೆ ಸರಿಯಾದ ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನೇ ತಳೆದಿದೆ. ಇದರಿಂದ, ಸಭೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಆಗಮಿಸದೆ ಇರುವವರ ಬರವಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಯವ ತಾಳ್ಳಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯಲು ನಾವೆನ್ನ ಕಾರೆರಾಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನೂ ನಾಡಿನ ಜನಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಆರು ವಾರಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೆಲ್ಲ ಬರಬಹುದಿತ್ತೋ ಅವರು ಬರಲು ಹೇರಳವಾದ ಅವಕಾಶವಿತ್ತು; ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅವರು ಇನ್ನೂ, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅತಂತ್ರಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ - ಅವರು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಾದರೂ ಬರಲಿ; ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಯಾರೆಬ್ಬಾದರೂ ಬರಲಿ, ಬಾರದಿರಲಿ. ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೊಳ್ಳುವುದೆಂಬ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಆಸ್ತದವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. (ಹರ್ಷಫೋನ್) ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯದಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಆರು ವಾರಗಳಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ವರ್ಷಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಲವಾರು ಹೀಗೆಗಳಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯತ್ವಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನೇನ್ನು ಕಾಲ ಕಾರ್ಯಬೇಕು? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮುಂದುವರೆದವರಿದ್ದಾರೆ; ಕಾರ್ಯಬಲ್ಲರು. ಹಸಿವಿಗೆ, ಉಪವಾಸಕ್ಕೆ ತುರ್ತಾದವರು

ಕಾಯಲೆಂತು? ಹಣಿವು ಉಂಡವರಿಗೆ ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದವರಿಗೆ, ಈ ನಿಲುವಳಿ ಉಣಿಸಲಾರದು. ಆದರೆ ಅದು ಅನೇಕ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತದೆ; ಆಹಾರದ ಭರವಸೆ, ಅವಕಾಶದ ಭರವಸೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಪ್ಪು ಬೇಗನೆ, ಅದನ್ನುರಿಸಿದರೆ ಅಪ್ಪು ಉತ್ತಮ. ನಾವು ಆರು ವಾರಗಳು ಕಾದಿದ್ದಾಯಿತು. ನಾಡಿನ ಜನರು ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಆಸಕ್ತರೂ ಸಹ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಲುವಳಿ ಮಂದಿನ ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆಗಂದು ನಾವು ಮರಳಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ; ಸುದೀರ್ಘ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಡಾ. ಜಯಕರ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಸಹಾಯ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ವಾಪಸು ಪಡೆದುಕೊಗೆ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸದನದಲ್ಲಿ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಥಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸದ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆಂದನಿಸುತ್ತೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ನಿಲುವಳಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವರ ಬಯಕೆ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒತ್ತು ನೀಡಿ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅದನ್ನು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಒಪ್ಪಿದೆಯಂಬುದು ನಿಸ್ಪಂಥಯ. (ಹಷ್ಟಫೋಷ)

ನಿಲುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಟೀಕೆಗಳು ಕೇಳಿಬಂದಿವೆ. ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಯಿಂದ ಟೀಕೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವರ ಮೊದಲ ಟೀಕೆ ಎಂದರೆ, ಈ ತೆರನಾದ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಗೃಹಿನಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಬಾರದೆಂಬುದು. ನಾನು ಆ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಒಮ್ಮತೇನೆ ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ, ನಾನು ಒಲವು ತೋರಬೇಕಿತ್ತು. ಇಡೀ ಭಾರತದ ಪ್ರತಿನಿಧಿವನ್ನು ಬಯಸಬೇಕಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಇದು ನಾವು ಕಾಯ್ದರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಯ ತಪ್ಪ. ಇದು ನಾವು ವಾಡಿಕೊಂಡ ಆಯ್ದು. ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಂದೂಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಪಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆ ಈ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹಲವನ್ನು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕ್ರಮ. ನಮ್ಮ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾರರೆ, ಅವರು ಆದ್ವಾ ಬೇಗನೆ ಬರಲಿ. ನಾವು ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿ. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ನಿಲುವಷ್ಟೆ ಕಳಿದಾರು ವಾರಗಳಿಂದಲೂ ಅಥವಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಮಿತಿಯೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅವರ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗೋರ್ವಾಯ ಹುಡುಕುತ್ತಲೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದೇನೂ ಏಳಂಬವಾಗಿಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ಲೀಗ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತಾರೇ ಆಗಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಕುಶಾಹಲವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತೇವೆ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಆದ್ವಾ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಭೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಮತ್ತುವುದನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಮುಂದೂಡಲಾಗು.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಿದೆ. ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಕೆಲ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಳುವ ಅರಸರಿಗೆ ಅಪಧ್ಯ. ಅದೇ ಅಜ್ಞರಿ ತರುವಂತಹುದು. ಆ ಆಜ್ಞೆಪಣೆಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಎತ್ತಿದುದೇ ಆದರೆ ಅದು ಅರಸರೇ ಆಗಲಿ ಮಂತ್ರಿಯೇ ಆಗಲಿ ಆ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತವನ್ನು ಯಾ ಅರಸರನ್ನು ಯಾ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಶಿಂಡಿಸಲು ಅದಪ್ಪೇ ಸಾಕೆನ್ನತ್ತೇನೆ. ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆತನೆಷ್ಟೇ ಉನ್ನತ ಸಾಫನದಲ್ಲಿರಲಿ, ತಾನು ಜನತೆಯನ್ನಾಳುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷ ದೈವದತ್ತ ಹಕ್ಕನಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಳಂಕಕಾರಿ. ಅದು ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಸಹನೀಯ ಮೂರ್ಚಭಾವನೆ.

ಅಂತಹ ಭಾವನೆಗೆ ಸದನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನಿಲ್ಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸದನ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜರುಗಳ ದೈವದತ್ತ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಕೊನೆಯಬಾರಿ ಎಂದೂ, ಆ ಸೊಲ್ಲಿಡಿಗಿದೆ ಎಂದೂ ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವು. ಅನೇಕಾನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ, ಅದು ಕಾಲಗಭದಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಯಾರಾದರೂ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆಲ್ಲೇ ಈ ಮಾತ್ತಿದರೆ ಅದು, ಅಕಾಲಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ ಅವರು ಗೌರವಾನ್ನಿತರೆನಿಸಬೇಕಿಂದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಸ್ವೇಚ್ಛ ಸೌಹಾದರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡಬೇಕಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ ಮಾತಂತ್ರಿರಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಬೇಡ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಸ್ತಿದವಿಲ್ಲ. (ಹರ್ವಾಷೋಪ)

ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ್ದೆ. ಈ ನಿಲುವಳಿ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಂತರಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತಲೆಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನತೆ, ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ನಾವು ಅಡ್ಡಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತನಲ್ಲಿ ಐರಿಂಗ್ ಗಣರಾಜ್ಯದ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ. ಅಂತೆಯೇ ಭಾರತ ಗಣತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕವಾಗಿ, ಜನತೆಯ ಬಯಕೆಯಿಂತೆ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಳ್ವಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಈ ನಿಲುವಳಿ, ಪ್ರಾಯಿಂದಃ, ನಾವು ರಚಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನವೂ ಸಹ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಭಾರತದ ವಿವಿಧದೇ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವೆಡೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆ ಅದರ ನಿರಾಕರಣ, ನನಗಭವಾಗಿದೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ತೊಂದರೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿರುವುದು, ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಘಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಭಾವವಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ಘಾವಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಾವು ಈ ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಳುವ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ಇಷ್ಟೆ ಅವಲ್ಲವೂ ಒಕ್ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸುವವನ್ನು ದೊಡ್ಡವು. ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವು. ಅವು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಫಟಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಆಯ್ದುಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವಕ್ಷಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬದ್ದವಾಗಿ, ಅವು ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಯಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಾವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಂತರಿಕ ಆಡಳಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲುವಳಿಯ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಫಟಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಫಟಕಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಳ್ವಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರೆಡೆ ಇರುವಂತೆ ನಾನು ಭಾರತ ಗಣತಂತ್ರದ ಪರ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ನಾನು ಅದನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೇರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅದನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ, ಜನತಾ ಸಾರ್ವಭಾಷಾಮತ್ತದ ನಿಲುವಿಗೆ ಅದರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಭುಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಂತಿಕ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಬೇರಾವುದಕ್ಕೂ ಇನ್ನಾರೂ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿಲಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾದ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ

ಅಂತಹ ಭಾವನೆಗೆ ಸದನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಸದನ ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜರುಗಳ ದೈವದತ್ತ ಹಕ್ಕಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಜಿತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಕೊನೆಯಬಾರಿ ಎಂದೂ, ಆ ಸೋಲಿಡಗಿದೆ ಎಂದೂ ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವು. ಅನೇಕಾನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ, ಅದು ಕಾಲಗಭದಲ್ಲಿ ಹೂತು ಹೋಗಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಯಾರಾದರೂ ವರ್ತಮಾನದಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮತ್ತೆಲ್ಲೋ ಈ ಮಾತ್ರೆತ್ತಿದರೆ ಅದು, ಅಕಾಲಿಕ ಪ್ರತ್ಯೇಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಾನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ ಅವರು ಗೌರವಾನ್ನಿರ್ತಿನಿಚಬೇಕಿಂದಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಸ್ವೇಹ ಸೌಹಾದ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡಬೇಕಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವ ಮಾತಂತ್ರಿರಲಿ ಸೂಚಿಸುವುದೂ ಕೂಡ ಬೇಡ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಡಿಕೆಗೆ ಆಸ್ತಿದವಿಲ್ಲ. (ಹರ್ಷಫೋಷ)

ನಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ, ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದೆ. ಈ ನಿಲುವಳಿ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಂತರಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತಲೆಹಾಕುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳ ಜನತೆ, ಏಕಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೂ ನಾವು ಅಣಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ಲೆನಲ್ಲಿ ಐರಿಂಗ್ ಗಣರಾಜ್ಯದ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಹೊಣೆ ಅಂತರೆ ಭಾರತ ಗಣತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕವಾಗಿ, ಜನತೆಯ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಳಿಕೆ ಇರಬಹುದು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ಅವರ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು, ಈ ನಿಲುವಳಿ, ಪ್ರಾಯಶಃ, ನಾವು ರಚಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನವೂ ಸಹ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಭಾರತದ ವಿವಿಧದೇ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಏಕರೂಪವಾಗಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕಿಂದರೆ, ಕೆಲವೆಡೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆ ಅದರ ನಿರಾಕರಣ, ನನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು ತೊಂದರೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪಾರತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಗಾಗಿರುವುದು, ತೊಂದರೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಾ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೆಡೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅಭಾವವಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೇಳಿನ ತೊಂದರೆಗಳು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ.

ಆದರೆ ನಾವು ಈ ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಾಳುವ ಕಟ್ಟಿನಿಟಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ಇಷ್ಟೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಕ್ಕೊಟಿವನ್ನು ರಚಿಸುವವ್ವು ದೊಡ್ಡವು. ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಒಕ್ಕೊಟಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವು. ಅವು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಘಟಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಆಯ್ದುಯಂತೆ ವರ್ತಿಸುವ ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವಕ್ಷಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರೀಯ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಧವಾಗಿ, ಅವು ಕೇಂದ್ರದೊಳನೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರಾಯಿನಿಧ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಂತರಿಕ ಆಡಳಿತ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿಲುವಳಿಯ ಮಧ್ಯಪ್ರಮೇಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಘಟಕಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಆ ಘಟಕಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಆಳಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರೆಡೆ ಇರುವಂತೆ ನಾನು ಭಾರತ ಗಣತಂತ್ರದ ಪರ. ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಲಾಷೆಯೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅದನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ, ಜನತಾ ಸಾರ್ವಭಾಂತ್ರ್ಯದ ನಿಲುವಿಗೆ ಅದರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಂತಿಕ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಬೇರಾವುದಕ್ಕೂ ಇನ್ನಾರೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಸಲಾರರು. ಇದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾದ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ

ಆಷ್ಟ್ವೆಹಣೆ. ನಾವೊಂದು ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾರ್ವಜ್ಞಾಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ, ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತೇವೆಯೆಂದು, ಈ ನಿಲುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಸ್ವಷ್ಟ ಪದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಗಣರಾಜ್ಯವಾಗಿ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ನಾವು ಬೇರಾವ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದೆ? ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನುಳಿದು ಬೇರಾವುದನ್ನೂ ಯೋಚಿಸಲಾಗದು, ಆಶಿಸಲೂ ಆಗದು.

ಆ ಗಣರಾಜ್ಯ, ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲೆ, ಬಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಏತರ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು? ಬಹಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ, ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ದಿನದಂದು ಮಹಾಬ್ರಿಟನ್‌ನೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ಶವಧ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಬಗೆಯ ಸಂಪರ್ಕ ಬಿಟಿಷ್ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಲಾಂಘನವಾಗಿತ್ತು. ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನಾವು ಉಳಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಡಿಮೆಕೊಂಡು ಬಾಳುವ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಆಧಿಪತ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ವೈಮನಸ್ಯ ಸಾಧಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಹೋನ್ನತ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಯ ಮುನ್ನಾದಿನ, ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡನೆಯೂ ವೈಮನಸ್ಯದ ಜಾಡನ್ನು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಎಳಿತರುವ ಇಂಜ್ಞೆ ನಮಗಿಲ್ಲ. ನಾವೆಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಗಳಿತನ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ಬಿಟಿಷ್ ಜನತೆಯೊಡನೆ, ಬಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಗೆಳಿತನ ಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ನಾನು ತರಲು ಬಯಸುವುದಿಷ್ಟೆ, ಶಬ್ದಗಳು, ಹಣೆಪಟ್ಟಿಗಳು ಬಹುಬೇಗನೆ ತಮ್ಮ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಆಸ್ತಿದವಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇತರರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರವಿರಲಾದಿರಿ. ನೀವು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ಸೆಂಸರ್‌ಬೇಕು. ಮದ್ದತ್ತವಾಗ್ವರೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರು. ನಾವು ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡನೆಯೂ ಕಾದಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ (ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ). ನಮಗೂ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ನಡುವೆ ಇರಬಹುದಾದ ಉಭಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧೈಯವೆಂದರೆ, ಅದು ಯಾವ ಹಸರಿನಲ್ಲಾದರೂ ಇರಲಿ - 'ಒಂದು ಜಗತ್ತಿನ ಕಣ್ಣೋಣಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಸಂರಚನೆಯ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ದೋಷಗಳಿವೆ. ಆದರೂ, ಅದು ಜಗತ್ತಿನ ಸಂರಚನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭ. ಅದರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಹೀಗೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ಆ ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಇದರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಲೋಚಿಸುವಾಗ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುಂಪು, ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುಂಪೆಂದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಅಂಟಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ? ಗುಂಪುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಸಂರಚನೆಯ ಬಲ ಹುಗ್ಗುತ್ತದೆ.

ಅದುದರಿಂದ ಒಂದು ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಬಲ ಪಡಿಸಲು, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪುಗಳು, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದಾಗಲಿ, ಅದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುವುದಾಗಲಿ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂದು ಅಂತಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪುಗಳು, ವಿಭಾಗಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನಾ ಬಲ್ಲೆ. ಅವು ಇರುವುದರಿಂದಲೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವೈಷಮ್ಯವಿದೆ. ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಸ್ತಾವವೂ ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ಏನನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತದೆಯೋ ಕಾಣೆ-ಶಾಂತಿಯನ್ನೋ ಸಮರವನ್ನೋ? ನಾವೋಂದು ಕಮರಿಯ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ. ಹಲವಾರು ವಿವಿಧ ಶಕ್ತಿಗಳು ಒಂದರೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿಯತ್ತ ಹಿಡಿದೆಂಬುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದರೆ, ಸಮರ ಮತ್ತು ವಿಜ್ಞಾಪ್ತಿಯ ಕಡೆ ನೊಕ್ಕಿತ್ತಿವೆ. ಏನಾಗುವುದೆಂದು ಶಿಳಿಯಲು ನಾನೇನು ದೃವಜ್ಞನಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗಗಳು, ಇತರ ವಿಭಾಗಗಳೊಡನೆ ಶತ್ರುತ್ವ ಸಾಧಿಸುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗಗಳ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯರು ಅಸಮೃತಿ ತೋರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಲ್ಲೆ. ಅದುದರಿಂದ ಭಾರತದ

ವಿದೇಶಿ ನೀತಿಯೆಂದರೆ, ತಾನೋಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು, ಅವಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುವುದು; ಸಮಾನತೆಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುವುದು. ಅದೊಂದು ದುಸ್ತರವಾದ ನೇತೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ಭೀತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ, ತಟಸ್ಥವಾಗಿರಲು ಬಯಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇತರ ಪಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕಾಗಿ ಶಂಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಾವು ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು; ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯದ ವಿಸ್ತೃತ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು; ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈರ್ವ ಅಮೆರಿಕದ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರು ಭಾರತವನ್ನು ಕುರಿತು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಬಳಸಿದ ಭಾಷೆ, ಅಮೆರಿಕದ ರಾಜನೀತಿಜ್ಞರೂ ಕೂಡ ಎಂತಹ ಅಜ್ಞರು, ಅಪ್ರಭುದ್ಧರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿತು. ನಾವು ನಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾರಣ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮೂಹ, ನಾವು ಇತರ ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಸ್ವಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಮೂಹ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸಮೂಹದೊಡನೆ ಬೇರೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ನಡೆದೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ; ನಾವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗಣರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದಾಗ ಹೀಗಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಇದರ ಅರ್ಥ ನಾವು ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಬೇರೆಟಟ್ಟು ದೂರವಿರಬೇಕೆಂದಲ್ಲ. ನಾವು, ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ, ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಿಟನ್, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ರಷ್ಯಾದ ಒಕ್ಕೂಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು – ದೊಡ್ಡವು ಚಿಕ್ಕವು, ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಆದರೆ ನೈಜ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯಬೇಕಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಈ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ. ನಾವು ಸಹಕಾರ ನೀಡುವಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರರಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೆ ಅಸಹಕಾರವನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಒತ್ತಾಯಮೂರ್ಚಕವಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯಲಾರದು.

ಆದುದರಿಂದ, ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಕೇವಲ ಸದನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸ್ವೇಚ್ಛದ ಸಂಕೇತ ಮತ್ತು ಇದರ ಹಿಂದೆ ಶತ್ರುತ್ವವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಸ್ವಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಹಿಂದೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದಯೂ ನಾವು ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಮಹಾನ್ ನೇತಾರನ ಮುಖಿಂಡತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದವರೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಇತರರೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಗೆಳಿತನ ಮತ್ತು ಸೌಹಾದರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೆಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿ ಸಾಧಿಸ್ತಿದ್ದೇವೆ ನಮಗೆ ಗೂತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ದುರ್ಬಲ ಮನುಷ್ಯರು. ಆದರೆ ಆ ಸಂದೇಶ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೋಟಿಂತರ ಜನರ ಹೃದಯದ ಮೇಲೆ ಲಗ್ಗಿ ಹಾಕಿದೆ. ನಾವು ಎಡವಿ, ಹಳ ತಪ್ಪಿದಾಗಲೂ, ಆ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಮರೆಯಲಾರೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸಣ್ಣವರಿರಬಹುದು. ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡವರೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರುಗಳೀ, ಸಣ್ಣವರಾಗಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಮಹೋನ್ವತ್ತ ಧೈಯದ ಮೂರ್ತಿರೂಪರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಹಿರಿತನ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನೆರಳಾಡುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಬುಲವಾದ ಧೈಯವೊಂದನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಧೈಯದ ಕ್ಷಭಿತ್ತಾ ಅಂಶ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಈ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸೋಣ. ಈ ನಿಲುವಳಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಗುರಿ ತಲುಪುವೆವು ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಸಂಖಿಧಾನವೇ ನಾವು ಹಂಬಲಿಸಿದ ನೈಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೇಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆದೊಂಬಯ್ಯತ್ತದೆ. ಎಂದು ನಾನು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಆ ನೈಜ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಸಿವುಂಡವರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಬಟ್ಟೆ ತೊಡಿಸುತ್ತದೆ, ಮನೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಂತೆಯೇ, ಏಷ್ಟಾದ ಇತರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಹಾದಿ ತೋರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ನಾವೆಷ್ಟು ಅಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ನಾವೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಏಷ್ಟು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳಿಗಳಿಯ ಮುಖಿಂಡರನ್ನು ನೆನೆಯೋಣ. ನಾವೇನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲೋಚಿಸೋಣ. ಒಂದು ಕ್ಷುಲಕ ವಿವಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಡೆಯುವಾಗೆಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಫರ್ಮಾಣೆಯಾದಾಗೆಲ್ಲ ನಾವು ಈ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರುವ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೆನೆಯೋಣ; ಭಾರತದ ೪೦೦ ದಶಲಕ್ಷ ಜನರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯೋಣ; ಏಷ್ಟಾದ ಬಹ್ಮಂತವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಹೊಣೆ; ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಬೃಹದ್ವಾಷಿ ಜನಸ್ತೋಮ್ಯಕ್ಷ ಮುಂದಾಳಾಗುವ ಹೊಣೆ; ಅದೋಂದು ಮೇರು ಸದ್ಯಶಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ನಾವು ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ, ಈ ಗುಂಪಿನ ಅಲ್ಲ ಲಾಭಕ್ಕೆ, ಆ ಗುಂಪಿನ ಕಿಂಚಿತ್ ಘಾಯಿದೆಗೆಂದು ಕಂಪಾಡಲಾರೆವು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರೂ ಮುಖ್ಯವಿನಿಸಬೇಕಿರುವುದಿಷ್ಟೆ ಭಾರತ ಬೆಳೆಯದೆ, ತಾನೋಂದೆ ಬೆಳೆಯುವ ಯಾವುದೇ ಗುಂಪು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಮತ್ತೀರು ಸಮುದಾಯವಿಲ್ಲ; ಭಾರತ ಅಧೋಮುಖಿಯಾದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನೆಲಕಚ್ಚಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ; ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳು ಕೆಲವೇ ಇರಲಿ ಹಲವೇ ಇರಲಿ, ಕೆಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೂರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಡಲಿ. ಭಾರತ ಶಕ್ತಿಯತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಉಳಿದರೆ, ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕ್ಷೇಮ; ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿರಲಿ ಯಾವುದೇ ಮತ್ತಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿ ಅದು ನಗಣ್ಣ.

ನಾವು ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರಚಿಸೋಣ; ಅದೋಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂವಿಧಾನವಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಭಾರತ ಉದಯಿಸಿದಾಗ, ಈ ಸದನವು ಅದಕ್ಕೆಂದೇ ರೂಪಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅದು ಬಿಧಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿರುವ ಯಾರಾದರೂ ಉಹಿಸಬಲ್ಲರೇ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಭಾರತ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸತ್ಯಯುತ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಶಕ್ತಿಯತವಾಗಿ ಪುಟಿದೇಖಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಲ್ಲದೋ, ಮತ್ತೇನನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗದೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅದು ಬೇರಾವುದಕ್ಕೆ ಮನಿಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನೂ ಕಾಣೆ. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಈಗ ಏನನ್ನು ಮಾಡಲು ಉದ್ದೃಕ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೋ, ಅದು ಮುಂದಿನ ಹತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೂ ನಿರುಪಾಧಿಕವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಂಬುದು ಕೆಲವರ ಕಲ್ಲನೆ. ಈಗ, ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಮುಂದೆ ಮಾಡಲಾರೆವು. ಅದೋಂದು ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಕಲ್ಲನೆ ಎಂದು ನನಗಿನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಏನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಮತ್ತೇನನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸ್ಥಿತಂತರದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು, ಸಭೆ ಮನಗಾಳಬೇಕು. ಅದು ಪದಶಃ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭಾವನೆಗಳು ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿಮೆಕೊಂಡಾಗ, ಅದು ಏಲಕ್ಷಣ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪರ್ವನೆ ಅಪರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸದನ ರೂಪಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸದಿರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ನಂತರದ ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಯೋಳಿಗೆ ತರದಿರಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾವೇನು ಮಾಡಲಿರುವೆಂಬ ಕ್ಷುಲಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಜಂತಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಆ ಯಾವುದೇ ವಿವರಗಳು ಫರ್ಮಾಣೆಯ ನಡುವೆ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯಲಾರವು. ನಾವು ಒಗ್ಗಾಡಿ, ಸಹಕರಿಸಿ ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲವೂ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ತಿಕ್ಕಾಟದಿಂದ ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ, ಬೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಗೋಳಿಸುವುದೆಲ್ಲ ಉಳಿಯಲಾರದು. ಅದೋಂದು ವೈಷ್ವಮ್ಯದ ಹಾದಿ. ಈಗ ನಾನೀ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಿಲುವಳಿಯ ಕಡೆಯ ಎಂಡಿಕೆಯನ್ನು ಓದಲೆ? ಅದಕ್ಕೂ ಮನ್ನ ಒಂದರೆಡು ಮಾತುಗಳು. ಭಾರತ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ದೇಶ. ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಪಾರ. ಜನಬಲ ಅಗಾಢ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಮಹಾಶಕ್ತಿಶಾಲಿ. ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸರ್ವತ್ರ ಅಂತಿ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಭೋತಿಕ ಬಲವುಳ್ಳ ಪಾಶ್ಚಯರ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೂ,

ಮೆರೆಯಬಲ್ಲದು. ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಭಾರತ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ತಾಕಲಾಟಿದೆ. ಅಳಿಬಾಂಬ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಹಲವಾರು ಶಕ್ತಿಮಾಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಕ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ಘಟಣೆ ಏರ್ಪಟಿದೆ. ಒಂದೆಡೆ ಅಳಿಬಾಂಬ್ ಮತ್ತು ಅದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಶಕ್ತಿ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಮಾನವೀಯತೆ. ಭೌತಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಗಣನೀಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವುದಲ್ಲದೆ. ಮಾನವೀಯ ಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತದೆಯಂದು ನಾನು, ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ, ಖಿಚಿತವಾಗಿ ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಸವಾಲೆಂದ್ರಿಯವ ಈ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ್ವೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಳಿಬಾಂಬ್ ಏರುದ್ದ ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸುವುದೆಂಬುದು ನನ್ನ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸ. ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸಫಲವಾಗಲಿ; ಅದು ನಿರ್ವೇದಿಸಿದಂತೆ. ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಷ್ಟ್ರ ತನ್ನ ಯಥೋಳಿತ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳನ್ನೂ ಗೌರವವನ್ನೂ ಸಂಪಾದಿಸಿ, ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನುಕುಲದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಮನಃಮಾರ್ವಕ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :

ಈ ನಿಲುವಳಿಗೆ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕ ಮತಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಕಾಲ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು, ತಪಥದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು, ನಿಲುವಳಿಯ ನೀಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನೂ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಅದರ ಪರವಾಗಿ ಮತ ನೀಡಲು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವರೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ.

೧. ಭಾರತವು ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಗಣರಾಜ್ಯವೆಂದು ಘೋಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಭವಿಷ್ಯದ ಅಡಳಿತಕ್ಕಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಈ ಸಭೆ ತನ್ನ ದೃಢವಾದ, ಶ್ರದ್ಧಾಪೂರ್ವಕ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಘೋಷಿಸುತ್ತದೆ.

೨. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ,

ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ (ರಾಜ್ಯ) ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯಾ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಹೊರಗೊ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಗಣತಂತ್ರದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪರಿಧಿಯೋಳಿಗಿರಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಕ್ಕೂಟಗಳಿಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು

೩. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ,

ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿರುವ ಅಧವಾ ಗೊತ್ತು ಪಡಿಸಿರುವ ಅಧವಾ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಅಧವಾ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿರುವ ಅಧವಾ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಈಗಿನ ವಲ್ಲಾಗಳೊಂದಿಗೋ ಅಧವಾ ಸಂವಿಧಾನಸಭೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಿದ ಅಧವಾ ಸಂವಿಧಾನ ಕಾನೂನಿನ ಮೇರೆಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟಿ ಸರಹದ್ದಿನೊಂದಿಗೋ, ಸಾಮಾಂತ್ರ ಘಟಕಗಳ ಸಾಫ್ತಾನಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಉಳಿಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಅಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು

೪. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ,

ಸರ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತ ಗಣರಾಜ್ಯದ, ಅದರ ಘಟಕಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲವೂ ಜನತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದವು. ಮತ್ತು

ಃ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ,

ಕಾನೂನು ಸಮೃತವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನವಾನಗಳು, ಸಮಾನಾವಕಾಶಗಳ ಖಾತರಿ ದೋರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಂತಹೀ ಆಲೋಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ನಂಬಿಕೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತಾವಲಂಬನ, ಮೂರಣಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ವೈತೀ ಸಂಘ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಕೃತ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೈತಿಕತೆಗೆ ಬಧ್ಯವಾಗಿ ಲಭಿಸುವ ಖಾತರಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು

಄. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ,

ಅಲ್ಲಾಸಂಖ್ಯಾತರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು, ಬುಡಕಟ್ಟಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ತಳಸಮುದ್ರಾಯದವರು ಮತ್ತಿತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸಮರ್ಪಕ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು

ಅ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವಂತೆ,

ಗಣತಂತ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಫಾನತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಭೂ ಹಕ್ಕುಗಳು ಜಲ ಮತ್ತು ವಾಯು ಪ್ರದೇಶದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮೃತವಾಗಿ, ನಾಗರಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು

ಆ. ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಷ್ಟ್ರ ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಬದ್ಧ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಾಫಾನವನ್ನು ಒಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನುಸುಲದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಮೂಳ ಹಾಗೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಖಾತರಿ ಹೊಡುತ್ತದೆ.

(ನಂತರ ಶ್ರೀ ಮೋಹನಲಾಲ್ ಸಕ್ಕೆನಾ, ನಿಲುವಳಿಯ ಉದ್ದೂ ತಜುರುಮೆಯನ್ನು ವಾಚಿಸಿದರು)

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸಾಫಾನದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು, ನಿಲುವಳಿಯ ಪರವಾಗಿ ಮತ ಹಾಕುವಂತೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರು.

ಸಂಧಾನ ಸಮಿತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯೋಳಗೆ, ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ತರುವ ನಿಲುವಳಿ

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಂತರ, ಸಿಕ್ಕಿಂ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಲುವಳಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ.

ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೇಹರು ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುವರು.

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೇಹರು :

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮುಂದಿನ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೊರುತ್ತೇನೆ.

(ಕೆಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿ ರಾಜರುಗಳು ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ಸಾಫಿತವಾದ ಸಂಧಾನ ಸಮಿತಿ ಹಾಗೂ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಇತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಿಲುವಳಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾದ ಸಮಿತಿಯ, ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಯಂತ್ರವೆನಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಬ್ಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅಂತಹ ವಿಚಾರಣೆಯ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸಭೆಗೆ ವರದಿ ಮಾಡುವುದೆಂದು ಈ ಸಭೆ ತೀವ್ರಾನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ, ಈಗಳೇ, ಜಲಾವಣೆಯಾದ ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು, ಉಪಸಂಹಾರ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದು – ‘ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿಶೇಷ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತು ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ.....’ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೆಳಕಂಡ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್, ಸದಾರ್ ವಲ್ಲಭಚಾಯಿ ಪಟೇಲ್,

ಡಾ. ಪಟ್ಟಾಭಿ ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಮಿ ಶಂಕರರಾವ್ ದೇವ್, ಶ್ರೀ ಎನ್.ಗೋಪಾಲಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ನನ್ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂತೆ ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದು ಸದನಕ್ಕೆ ನೇನಷಿದೆ:

(ಎ) ಇಂಳಿಧಿರ ಮೇ ರಷ್ಟೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಿಷನ್ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಕ್ ಮೀರದಂತೆ ಸ್ಥಾನಗಳ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಿದುವುದು.

(ಬಿ) ಈ ಸಭೆಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆಯ್ದೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವುದು. ನಂತರ ಸಂವಿಧಾನಸಭೆಗೆ, ಅಂತಹ ಸಂಧಾನಗಳ ಘಲಿತಾಂಶವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡುವುದು. ನಂತರ, ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಮೂರಕ್ಕಿಂತ ಮೀರದಂತೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿಸುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮಿತಿಯು ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಿತ್ತು ಒಂದು, ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಿ ಹಂಚುವುದು. ಸಭೆಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಪಡೆಸುವುದು. ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿಭಾಯಿಸುವುದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ನಿಲುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಂ ಮತ್ತು ಭೂತಾನ್ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂತಾನ್, ಭಾರತದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿಂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆಯ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯ. ಆದುದರಿಂದ, ಭೂತಾನ್ ರಾಜ್ಯವನ್ನು, ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗದು. ಮುಂದೆ, ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಭೂತಾನದ ನೆಲೆಯೇನೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ಅದು ಭೂತಾನ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲೇನೂ ಬಲಾತ್ಮಕವಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ಬಾರಿ ನೀವು ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳ ಅನುಸಾರ ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಸಮಿತಿ ಎದುರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವು ಕೇವಲ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದಂತಹವು. ಇಂತಹ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ನಾವು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಧಾನ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಭುಗಳು ಆಳ್ವಿಕೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಂತರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸುವ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಚರ್ಚಿಸುವರು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಆಗಮಿಸುವ ಮುನ್ವತ್ವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೇ ಅಂತಿಮ ತೀವ್ರಾನಿಕಾರ್ಥಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಉದ್ದೇಶಮೂರ್ಚಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಸಂಧಾನ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿ, ವಿಶೇಷತಃ ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿಲುವಳಿಯು, ಭೂತಾನ್ ಮತ್ತು ಸಿಕ್ಕಿಂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ಉದ್ದೇಶಿಸುವ ಯಾವುದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಡುತ್ತದೆ. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿ ಪಡಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಗತ್ಯಬಿಧ್ಯರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆಯೂ ಸಹ ಚರ್ಚಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರವೂ ಸಂಪಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಗಿದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯದ ಸಂಬಂಧ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗದು. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾನು ಆ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾಪಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಭೂತಾನ್‌ನ ನೆಲೆ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದ. ಇದರಿಂದ ಭೂತಾನ್‌ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕುಗ್ಗಿಸುವಿಲ್ಲ.

ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ, ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಗೆ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಮಾನ್ಯರೆ,

ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಬೇಡಿ, ಈ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪಂಡಿತ ಗೋವಿಂದಪಲ್ಲಭ ಪಂತ್ : (ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು-ಸಾಮಾನ್ಯ): ನಾನು ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಾಸ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿದ್ದರೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದು. (ಕೆಲಕ್ಕಣಿ ಮೌನ). ಈ ನಿಲುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲೇ? ನಾನು ಈ ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ನಿಲುವಳಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಭೆಯ ಆಯವ್ಯಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊರಡು ನಿಲುವಳಿಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ವಿ. ಕಾಮತ್ : (ಸಿ.ವಿ. ಬೆರಾರ್-ಸಾಮಾನ್ಯ):

ಸನಾಯನರೆ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನೇತಾಜಿ ಸುಭಾಷ್ ಚಂದ್ರ ಜೋಸರ್ ಸ್ವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವ ನಾಳೆ ಬೀಳಲಿದೆ. ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು, ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸೂಚಕವಾಗಿ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಡಲೋಸುಗ ಸಭೆ ಸೇರಿದಿರುವಂತೆ ಕೊರಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಮಿ. ಕಾಮತ್, ನಾಳೆಗಾಗಿ ನಾವು ಸಿದ್ಧತೆಯೇನೂ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ನಾಳೆ, ನಮಗೆ ರಜೆ (ಹಷಟ್ಕಾರೋಷ) ಶ್ರೀ ಗಾಡಿಲ್ಲ.

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ಆಯವ್ಯಯ

ಮಿ. ಎನ್.ವಿ. ಗಾಡಿಲ್ಲ : (ಬಾಂಬೆ-ಸಾಮಾನ್ಯ):

ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲು ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

“ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಸಭೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಅಂತರ್ಗತ ನಿಯಮದ ಮೇರೆಗೆ, ೧೯೫೬-೬೭ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಮತ್ತು ೧೯೬೭-೭೮ನೇ ಸಾಲಿಗೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಿತಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜು ವಿವರ ಪತ್ರಕ್ಕೆ, ಸಭೆಯ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ.”

ಮಾನ್ಯರೆ, ನಿಯಮಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ...

ಶ್ರೀ ಕ. ಸಂತಾನಂ : (ಮದರಾಸ್-ಸಾಮಾನ್ಯ): ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸುವಂತೆ, ನಾನೋಂದು ನಿಲುವಳಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಗಂತುಕರ ಸಮುಖಿದಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ನಾವು ಸಮಿತಿಗೆ, ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಸಲು ಬಿಡ್ಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಜಿ. ರಂಗ : (ಮದರಾಸ್-ಸಾಮಾನ್ಯ):

ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿಜ್ಞನಾಥ್ ದಾಸ್ : (ಒರಿಸ್ಸು-ಸಾಮಾನ್ಯ):

ನಾನೂ ಸಹ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸೋಮನಾಥ್ ಲಾಹಿರಿ : (ಒರಿಸ್ಸು-ಸಾಮಾನ್ಯ):

ಅದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆಸಲು ಭಯ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಿದೆಯೋ ಕಾಣೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಿಲುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಲಿ. ಅದು ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಸಬಹುದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕ. ಸಂತಾನಂ : ನಿಲುವಳಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅದು

ಗೋಪ್ಯವಾಗಿರಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿಕುವಂತಹದೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಭಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಮಗೆ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿರಬೇಕು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸದನದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಯಾರು ಸಮಿತಿಯ ಸಮಕ್ಕಮದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬಯಸುತ್ತಾರೋ, ಅವರಲ್ಲರೂ ದಯಮಾಡಿ ‘ಇ’ ಎಂದು ದನಿಗೂಡಿಸಿ.

ಗೌರವಾನ್ನಿತ ಮಾ ಬಿ.ಜಿ. ಶೇರ್: (ಭಾಂಬೆ-ಸಾಮಾನ್ಯ):

ಇಡೀ ಸದನವನ್ನು ನಾವು ಸಮಿತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ಸಮಿತಿಯ ಪರವಾಗಿ ಇರುವವರು ‘ಇ’ ಎನ್ನಬಿಹುದು....

ನಿಲುವಳಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾಯಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : ನಾವು ಈಗ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಸೇರೋಣ. ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಶಾಸಗಿ ಆದುದರಿಂದ, ಆಗಂತುಕರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿಸುವಂತೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

[ಸಭಾಂಗಣ (ಗ್ರಾಲರಿ) ತೆರವಾಯಿತು]

[ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ ನಡೆದುವು]

*(ಹಿಂದೊಸ್ತಾನಿ ಭಾಷಣದ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾಂಶರ.)